

Rádce pro rodiče

Rodinné Integrační Centrum z.s.

Předmluva

Rodinné Integrační Centrum z.s. (dále RIC) poskytuje od svého vzniku aktivizační a integrační aktivity rodinám s dětmi s poruchami autistického spektra, poruchami komunikace a sociální interakce s účelem prevence před sociálním vyloučením způsobeným déletrvající sociální izolací při náročné péči o dítě/děti se speciálními potřebami.

Rádce pro rodiče vznikl na základě spolupráce všech sociálních pracovníků RIC, jelikož právě tyto otázky často rodiče s dětmi s poruchami autistického spektra řeší. Věříme, že informační brožura Rádce pro rodiče vám bude nápomocna při hledání odpovědi na otázky týkající se pomoci a podpory při péči o dítě s poruchami autistického spektra.

Rádce pro rodiče je rozdělen do jednotlivých oblastí – školství, zdravotnictví a sociální oblast, podle toho, do jaké kategorie spadá konkrétní řešená otázka. Otázky jsou zpracovány stručně, jasně, přehledně a jsou doplněny o důležité odkazy na internetové stránky, kde je možné vyhledat konkrétní formuláře či podrobnější informace.

Za tým RIC Hana Jírů.

V případě potřeby se na nás neváhejte obrátit.

Kontaktní údaje Rodinného Integračního Centra z.s.:

email: info@ric.cz

telefon: 739 025 071

www.ric.cz

Obsah

Předmluva	1
Obsah	2
1. Oblast vzdělávání	3
1.1. Asistent pedagoga	3
1.2. Co dělat, pokud má moje dítě vyšší počet neomluvených hodin?	3
1.3. Organizace poskytující nabídku vzdělávání v problematice PAS	5
2. Oblast zdravotnictví	5
2.1. Průkaz pro osoby s PAS	5
2.2. Doprovod k lékaři	6
2.3. Předpis zdravotních plen	8
3. Oblast sociálních věcí	8
3.1. Průkaz ZTP	8
3.2. Pomoc v hmotné nouzi	9
3.3. Příspěvek na automobil	12
3.4. Příspěvek na péči do 18 let	13
3.4. Příspěvek na péči do 18 let	15
3.6. Invalidní důchod (ID)	16
3.7. Omezení svéprávnosti	16
3.8. Odlehčovací služby	17
3.9. Úprava pracovní doby při péči o dítě	19
4. Kontakty, které se mohou hodit	20

1. Oblast vzdělávání

Do této kategorie jsme zařadili nejčastěji řešené otázky z oblasti vzdělávání dítěte s poruchami autistického spektra.

1.1. Asistent pedagoga

- Asistenta pedagoga může získat žák (dítě, student) od 3. stupně podpůrných opatření, stupeň podpůrných opatření se stanoví po vlastním vyšetření v SPC/PPP.
- Pokud se ve třídě, oddělení nebo skupině vzdělává více žáků (5) s potřebou podpůrných opatření již od druhého stupně podpory, je možné, aby ředitel školy požádal o asistenta pedagoga nad rámec poskytovaných podpůrných opatření. Ředitel školy se rozhoduje sám, bez vyjádření ŠPZ a žádá o podporu z vyhlášeného rozvojového programu. Do počtu těchto žáků se nezapočítávají ti žáci, kteří v téže třídě již čerpají podpůrné opatření, které spočívá ve využití služeb asistenta pedagoga.
- Na základě doporučení z SPC/PPP, kde je v podpůrných opatřeních stanovena pro dítě potřeba asistenta pedagoga ve škole, je zřízená jeho funkce/pozice ve škole, škola podá žádost, o které následně rozhoduje kraj, případně MŠMT.
- Jednou ročně ředitel žádá o zřízení funkce asistenta pedagoga – pokud žák nastoupí v průběhu roku a potřebuje asistenta pedagoga, žádá škola přímo na kraji.
- Rodič si asistenta pedagoga neplatí, je to zaměstnanec školy. Škola také zajišťuje pozici asistenta pedagoga – vybírá ho, jako svého zaměstnance, rodič nezasahuje do výběru asistenta pedagoga.
- Na základě doporučení z SPC/PPP, kde je v podpůrných opatřeních stanovena pro dítě potřeba asistenta pedagoga ve škole, je zřízená jeho funkce/pozice ve škole, škola podá žádost, o které následně rozhoduje kraj, případně MŠMT. Pozici asistenta pedagoga si zřizuje škola sama, coby standardního zaměstnance školy. V tomto případě není pro zaměstnání asistenta pedagoga nutné ani doporučení z poradenského zařízení, ani souhlas zákonného zástupce žáka. Většina speciálních škol dostává od počátku roku 2020 na tyto asistenty pedagoga finanční prostředky ve stejném režimu, jako dostávají peníze na platy učitelů.
- Více informací o funkci asistenta pedagoga naleznete na webových stránkách: www.asistentpedagoga.cz/.

1.2. Co dělat, pokud má moje dítě vyšší počet neomluvených hodin?

Jedná se o velice častou otázku, kterou rodiče pečující o dítě s poruchami autistického spektra řeší, bohužel je však nedílnou součástí péče a velmi nevyzpytatelnou oblastí, neboť vyšší počet hodin, kdy dítě do školy nedochází, může být způsobeno smyslovým přetížením, náročností absolvování vyučovacích hodin či řadou dalších příčin. Je tedy potřeba být se školou v neustálém kontaktu a předcházet těmto problémům tím, že se školou bude rodič vyjednávat podmínky a bude o problematice s vedením školy hovořit.

- O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.

Neomluvená absence do 10 vyučovacích hodin:

Řeší třídní učitel se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem formou pohovoru, na který je zákonný zástupce nebo zletilý žák **pozván doporučeným dopisem**.

- Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.
- **Seznámí zákonného zástupce nebo zletilého žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti.**
- **Provede zápis z pohovoru**, do něhož uvede **způsob nápravy** dohodnutý se zákonným zástupcem nebo zletilým žákem.
- Zákonný zástupce nebo zletilý žák zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Případné odmítnutí podpisu nebo převzetí zápisu zákonným zástupcem nebo zletilým žákem se do zápisu zaznamená.

Během období, kdy škola vyhodnocuje neomluvenou nepřítomnost, může ředitel školy v zájmu zjištění pravé příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Neomluvená absence nad 10 vyučovacích hodin:

Ředitel školy svolává školní výchovnou komisi, které se dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka účastní:

- ředitel školy,
- zákonný zástupce,
- třídní učitel,
- výchovný poradce,
- zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí,
- školní metodik protidrogové prevence,
- popř. další odborníci a zástupce rady školy, pokud byla zřízena.

Pozvání zákonných zástupců na jednání školní výchovné komise se provádí doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.

Neomluvená absence nad 25 vyučovacích hodin:

Ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy. Je třeba připomenout, že „samotné zanedbávání školní docházky nemůže být vnímáno jako ohrožení dítěte a OSPOD ho tak nebude moci vyhodnotit jako dítě ohrožené“. OSPOD tedy bude v tomto případě moci maximálně využít svoji poradenskou funkci, pokud nenajde prokazatelné rizikové faktory, na základě kterých bude moci dítě vyhodnotit jako ohrožené a dále s ním pracovat.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi pro přestupek podle ustanovení zákona, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu

ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému okresnímu úřadu nebo pověřenému obecnímu úřadu.

Další podmínky pro omlouvání nepřítomnosti žáka ve vyučování stanoví školní řád školy. Vedle výše uvedeného by tedy mělo být ve školním řádu především stanoveno, jakým způsobem zákonní zástupci nepřítomnost žáka ve vyučování omlouvají a jak dokládají důvody nepřítomnosti žáka (zda písemně, e-mailem, osobně či telefonicky, komu se tato omluva adresuje apod.). Školní řád by v této souvislosti neměl zapomínat ani na případné důsledky spojené s neomluvenou nepřítomností žáka ve vyučování ve formě výchovných opatření či hodnocení chování, a to v případě, že skutečnost, že se jedná o nemluvenou nepřítomnost žáka ve vyučování, zavinil žák (nikoliv jeho zákonný zástupce).

Dále by měly být ve školním řádu stanoveny podmínky pro uvolňování žáka z vyučování. Jedná se na rozdíl od omlouvání nepřítomnosti žáka ve vyučování o případy, kdy zákonný zástupce žáka ví předem, že považuje nepřítomnost žáka ve vyučování po určitou dobu za důvodnou, a je tedy povinen předem požádat o uvolnění žáka z vyučování. V této věci školský zákon nestanoví žádná základní „pravidla hry“ a ponechává tuto otázku pouze na školním řádu školy.

1.3. Organizace poskytující nabídku vzdělávání v problematice PAS

Tato část je určena rodičům, kteří mají zájem se v oblasti problematiky PAS vzdělávat a naučit se tak možným způsobům a formám přístupu ke svému dítěti. Nabídka kurzů je obsáhlá, ale my vybrali právě ty, které absolvovali i všichni pracovníci RIC a se kterými máme pozitivní zkušenosti a víme, že můžou Vám, rodičům, předat důležité a především užitečné informace.

Rodinné Integrované Centrum z.s.

- www.ric.cz/kurzy

Národní ústav pro autismus, z.ú.

- www.vzdelavani.nautis.cz/cz

Centrum Terapie Autismu s.r.o. – zabývá se metodou O.T.A

- www.terapie-autismu.cz/termíny-vypsanych-kurzu/

Rozvoj hry – zabývá se metodou SON - RISE

- www.rozvojhry.cz/skoleni/kalendar-akci/

ABA Centrum - Centrum aplikované behaviorální analýzy na Masarykově univerzitě

- www.ped.muni.cz/caba/

2. Oblast zdravotnictví

V této oblasti jsou zařazeny otázky, které spadají do kategorie zdravotnictví.

2.1. Průkaz pro osoby s PAS

Osoby s PAS se dostávají do kritických situací mnohem častěji než ostatní, proto je nutné, aby taková osoba nebo její doprovod mohli diagnózu PAS jednoznačně prokázat. Průkaz vydaný odbornou institucí má odlehčovací funkce. Jedná se zejména o oblasti zdravotnictví, všechny ty situace, na jejichž řešení se podílí jakékoli pořádkové či bezpečnostní služby včetně požárních, policejních a pohraničních a také jednání na úřadech. Průkaz

pro osoby s PAS vystavuje pediatr, praktický lékař či psychiatr. Aktuálně by mít pediatr či praktický lékař průkaz vždy k dispozici, případně si o něho žádá na zdravotní pojišťovně, na krajském úřadě na odboru zdravotnictví, případně se může obrátit na MZV.

Příklady situací, kdy průkaz pomáhá:

- jednání na úřadech, cesta dopravním prostředkem, přesuny MHD,
- zvládání krizových situací – např. havárie, hospitalizace, úraz, požár, ztráta doprovodu, onemocnění doprovodu, náhlá ztráta zázemí rodiny atd.,
- ve zdravotnictví jsou kritické situace zejména při lékařské pohotovosti (velmi dlouhé čekání v čekárně může nakonec ošetření zmařit nebo vyústit v nutnost anestezie), u těch vyšetření, která jsou pro osobu s PAS náročná smyslově (EEG, EKG, MRI, CT...) či situačně (RZS) a zejména na příjmu nebo předoperační přípravě. Nelze očekávat, že zdravotnický i lékařský personál je vždy schopen si poradit s pacientem s PAS – většinou to nedovede a dobře myšleným, ale špatně zvoleným postupem se situace zkomplikuje nebo zablokuje. Tento personál musí být především o situaci informován, aby mohl jednat správně, případně spolupracovat s rodičem, případně asistentem osoby s PAS,
- v kritických situacích se spoluúčastí pořádkových služeb jako jsou neštěstí, dopravní nehody, průchody hraniční kontrolou, podání svědectví pro PČR nebo soud, výkon vyšetřovací vazby apod., může snadno dojít k velmi vážným situacím jen kvůli tomu, že osoba s PAS nesprávně porozumí pokynu či otázce (komunikační deficit v pragmatické rovině) nebo neadekvátně vyhodnotí rizika dané situace. Může se zdát, že úřední jednání pro osobu s PAS není nijak náročné, ale často tomu tak není – zejména pokud má tato osoba zhoršenou orientaci (kognitivní deficit) a pokud potřebuje ohleduplné jednání, které jí není poskytnuto.

Průkaz osoby s PAS

Představuje prostředek k zajištění odpovídajícího přístupu osob, se kterými přijde držitel průkazu do styku, po stránce komunikace a respektu k jeho specifickým potřebám. Lze ho v případě potřeby využít v krizových situacích na veřejnosti, v MHD, při kontaktu se záchranáři, hasiči, policií a dále dle uvážení jeho majitele/zákonného zástupce/doprovodu; Pomůže předcházet situacím, které by vedly k selhání člověka s PAS na veřejnosti a sociálnímu vyloučení. Napomůže účastníkům zátěžových situací zvládnout tyto s minimálním negativním dopadem na ně samotné, povede k rychlejšímu a efektivnějšímu vyřešení problému.

Umožňuje zajistit přednostní ošetření pacienta s PAS ve všech zdravotnických pracovištích, pokud to provozní možnosti pracoviště a stav ošetřovaných pacientů dovolí, avizuje potřebu přizpůsobení procesu ošetření potřebám pacienta s PAS.

Postup vystavení Průkazu osoby s PAS pro všeobecné praktické lékaře a praktické lékaře pro děti a dorost

Pokud osoba požádá o vydání průkazu PAS, všeobecný praktický lékař či praktický lékař pro děti a dorost uvedenou diagnózu nestanovuje a vychází ze záznamů pacienta v dokumentaci.

Do karty Průkazu všeobecný praktický lékař či praktický lékař pro děti a dorost vyplní:

- jméno a příjmení osoby s PAS,
- datum narození,

- datum vystavení/aktualizace
- podpis
- razítko.

Více informací, včetně příloh na adrese:

www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/komunikacni-soubor-pas_3707_3.html.

2.2. Doprovod k lékaři

Upravuje § 199 zákona 262/2006 Sb. Zákoníku práce a v nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci, konkrétně v bodu 8 jeho přílohy.

Zaměstnanec má právo na pracovní volno k doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření při náhlém onemocnění nebo úrazu a k předem stanovenému vyšetření, ošetření nebo léčení.

Pracovní volno se poskytne jen jednomu z rodinných příslušníků na nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na 1 den, byl-li doprovod nezbytný a uvedené úkony nebylo možno provést mimo pracovní dobu. Obecně se má však za to, že tato doba zahrnuje cestu zaměstnance s rodinným příslušníkem do zdravotnického zařízení a zpět, přiměřenou dobu čekání ve zdravotnickém zařízení a dobu vyšetření, ošetření nebo léčení rodinného příslušníka.

Rozhodující je **PŘÍBUZENECKÝ STAV, NIKOLIV VĚK DÍTĚTE**. Dověšením 18 let dítěte se tedy na povinnosti zaměstnavatele umožnit doprovod k lékaři nic nemění.

Skutečnost, zda zaměstnanci přísluší v souvislosti s doprovodem rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení též náhrada mzdy nebo platu, závisí na tom, o jaký doprovod kterého rodinného příslušníka jde.

1. s náhradou mzdy nebo platu, jde-li o doprovod manžela, druha nebo dítěte, jakož i rodiče a prarodiče zaměstnance nebo jeho manžela; má-li zaměstnanec nárok na ošetřovné z nemocenského pojištění, nepřísluší mu náhrada mzdy nebo platu,

2. bez náhrady mzdy nebo platu, jde-li o ostatní rodinné příslušníky.

Rodinnými příslušníky se pro účel doprovodu do zdravotnického zařízení rozumí fyzické osoby:

- manžel nebo druh zaměstnance,
- dítě,
- rodiče,
- prarodiče,
- rodiče a sourozenci jeho manžela (tchán, tchýně, švagr, švagrová),
- manžel dítěte nebo manžel sourozence (zeť, snacha, švagr, švagrová),
- sourozenci,
- vnuci,
- prarodiče jeho manžela a
- jiné osoby, které sice nepatří k výše uvedeným fyzickým osobám, ale které žijí se zaměstnancem v domácnosti.

Zaměstnanec musí zaměstnavatele včas požádat o poskytnutí pracovního volna k doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení a sdělit mu, kdy a v jakém rozsahu bude volno čerpat, je-li mu překážka v práci předem známa. Jinak je zaměstnanec povinen uvědomit zaměstnavatele o překážce a o předpokládané době jejího trvání bez zbytečného průtahů.

Tuto překážku v práci musí zaměstnanec zaměstnavateli rovněž prokázat, přičemž ke splnění této povinnosti jsou podle ust. § 206 odst. 2 zákoníku práce povinny právnické nebo fyzické osoby poskytnout zaměstnanci potřebnou součinnost. U doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení je to například lékař či sestra, kdo je povinen poskytnout součinnost tím, že svému pacientovi (nikoliv jeho zaměstnavateli) vydá potvrzení o době doprovodu a případně uvede i to, že uvedené úkony nebylo možno provést mimo pracovní dobu zaměstnance.

Žádný právní předpis neobsahuje ani konkrétní formulář ani nevyžaduje konkrétní formu či vzor potvrzení o překážce v práci spočívající v doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení. Záleží pouze na zaměstnavateli, jakou formu či způsob prokazování překážky v práci si zvolí. V praxi se běžně setkáváme s dokumentem „propustka“, kterou lékař či sestra ve zdravotnickém zařízení potvrdí a zaměstnanec ji takto potvrzenou předá zpět svému zaměstnavateli.

2.3. Předpis zdravotních pln

- Nárok na pleny hrazené zdravotní pojišťovnou mají inkontinentní děti starší 3 let,
- ze zdravotního pojištění můžete každý měsíc získat maximálně 150 ks pln,
- lékař vám může najednou předepsat pleny jen na 3 měsíce,
- kódy, pod kterými jsou pleny přepisovány – nově kódy nepřiděluje VZP, ale Státní ústav pro kontrolu léčiv. Aktuální číselník ke stažení naleznete na jeho stránkách: www.sukl.cz/sukl/seznam-zdravotnickych-prostredku-hrazenych-na-poukaz,
- nově můžete v rámci finančního limitu u všech stupňů inkontinence kombinovat různé typy inkontinenčních pomůcek (pleny, vložky, kalhotky), pro každý typ pomůcky potřebujete vlastní poukaz,
- na každém poukazu musí být nově uveden stupeň inkontinence - nárok na inkontinenční podložky mají pouze pacienti s inkontinencí III. stupně a se smíšenou inkontinencí.

3. Oblast sociálních věcí

Tato nejobsáhlejší kategorie se zabývá oblastí spadající pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Do této kategorie jsme zařadili nejen příspěvky, které Vám mohou velmi pomoci při náročné péči o dítě s poruchami autistického spektra, ale také možnosti odlehčovacích a dalších služeb.

3.1. Průkazy OZP

Jedná se o průkaz, jež vydává místně příslušné **kontaktní pracoviště Úřadu práce osobám** (dle trvalého bydliště), které jsou uznány za dlouhodobě tělesně, smyslově nebo duševně postižené, a který těmto osobám zakládá nárok na určité výhody. Řízení o přiznání průkazu se zahajuje na základě žádosti, **na příslušném tiskopisu.**

Typy průkazů OZP – na základě posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem.

TP – těžce postižení

výhody:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- přednost při projednávání záležitostí (např. úřady).

ZTP – zvláště těžce postižení

Výhody:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- přednost při projednávání záležitostí (např. úřady),
- bezplatnou dopravu MHD,
- 75% slevu z jízdného ve vlacích a vnitrostátních autobusech,
- nárok na příspěvek na mobilitu,
- parkovací průkaz,
- může jezdit bez dálniční známky.

ZTP/P – zvláště těžce postižení s průvodcem

Výhody:

- Stejně jako výhody u ZTP + další:
  - o bezplatná doprava průvodce,
  - o bezplatná doprava vodícího psa.

V případě, že již byl v minulosti některý z průkazů přiznán a nadále jeho stupeň neodpovídá závažnosti daného postižení, lze podat žádost o změnu nároku na průkaz.

Tuto žádost však podáváme i tehdy, kdy nepožadujeme vyšší stupeň, a to v případě blížícího se konce nároku na stávající průkaz. Je tomu tak proto, že změnou se zde rozumí nejen stupeň průkazu, nýbrž i doba nároku na něj. Vzhledem k tomu, že řízení trvá často i 3 měsíce, je vhodné podat tuto žádost cca 3 měsíce před koncem platnosti průkazu. V případě, že doba platnosti průkazu uplynula, je nutné podat novou žádost o přiznání průkazu.

Průběh řízení

Po podání žádosti ÚP přeruší řízení na dobu, po kterou OSSZ posuzuje zdravotní stav žadatele. ÚP čeká na vypracování lékařského posudku. Po jeho vypracování pak ÚP zašle oznámení o pokračování správního řízení. Jeho součástí je také informace o tom, že je možné se na místně příslušném kontaktním pracovišti ÚP seznámit s posudkem, příp. se k němu vyjádřit před vydáním rozhodnutí. Poté je vydáno rozhodnutí. V případě, že s jeho výsledkem není žadatel spokojen, má právo podat odvolání.

Odvolání

Do 15 dnů od převzetí rozhodnutí, podat na stejném ÚP, který rozhodnutí vydal. Nutné uvést proti jakému rozhodnutí se odvolává uvést důvody, s čím nesouhlasí a co navrhuje. ÚP předává odvolání na referát MPSV, který si může opětovně vyžádat vypracování posudku a dle něho pak rozhodnout. Průběh je podobný jako u prvotním řízení ÚP.

Na www.prukaz-ztp.cz je možné najít kompletní informace.

Problematika speciálních označení vozidel (např. parkovacího průkazu pro osoby se zdravotním postižením), jízdy na zpoplatněných komunikacích apod., nepatří do kompetence Ministerstva práce a sociálních věcí (ani krajských poboček ÚP), ale Ministerstva dopravy. Případné dotazy a praktické problémy řešte s Ministerstvem dopravy či obecními úřady obcí s rozšířenou působností, které speciální označení vydávají.

3.2. Pomoc v hmotné nouzi

Dávky:

- Příspěvek na živobytí.
- Doplatek na bydlení.
- Mimořádná okamžitá pomoc.

V hmotné nouzi není osoba:

- která prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním,
- která není v pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem,
- která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se v cíleném programu k řešení zaměstnání,
- které nevznikl nárok na nemocenské nebo jí náleží ve snížené výši, a to z důvodu, že si přivodila pracovní neschopnost úmyslně,
- která je osobou samostatně výdělečně činnou a její příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásila k nemocenskému pojištění,
- které za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky byla uložena sankce,
- která nastoupila výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby.

Příspěvek na živobytí

- Je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi, která pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu.
- Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí.
- Částka živobytí u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování. Uvedené neplatí pro osobu, která je:
  - o výdělečně činná (alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně a má příjem z této činnosti),
  - o účastna v projektech organizovaných Úřadem práce ČR,
  - o s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci,

- o vykonává veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin měsíčně,
- o starší 68 let,
- o poživitelem starobního důchodu,
- o invalidní ve 2. a 3. stupni invalidity,
- o pobírá peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství,
- o rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírá rodičovský příspěvek,
- o rodičem, který z vážných důvodů nemůže umístit dítě v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,
- o osobou pečující o dítě ve věku do 10 let s nárokem na příspěvek na péči v 1. stupni,
- o osobou pečující osobu s nárokem na příspěvek na péči ve 2. až 4. stupni,
- o poživitelem příspěvku na péči ve 2. až 4. stupni,
- o nezaopatřeným dítětem,
- o uznána dočasně práce neschopnou,
- o práce neschopná z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
- o zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti.
- o u osoby, která vykonala veřejnou službu v rozsahu alespoň 30 hodin měsíčně, bude částka živobytí navýšena o 605 Kč.

Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení. (Přiměřené náklady na bydlení jsou odůvodněné náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 %, v Praze 35 %, příjmu osoby či rodiny).

Částky životního minima v Kč za měsíc:

pro jednotlivce	3 860 Kč
pro první osobu v domácnosti	3 550 Kč
pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	3 200 Kč
pro nezaopatřené dítě ve věku do 6 let	1 970 Kč
6 až 15 let	2 420 Kč
15 až 26 let (nezaopatřené)	2 770 Kč

Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.

Částka existenčního minima v Kč za měsíc **2 490 Kč**

Doplatek na bydlení

- Druhá dávka pomoci v hmotné nouzi řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

- Dávka je poskytována vlastníku užívajícímu byt, nebo jiné osobě, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu.
- Dávku lze také poskytnout vlastníku stavby pro individuální či rodinnou rekreaci, která splňuje zákonem dané stavebně technické standardy kvality bydlení.
- Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí.
- Zákon umožňuje poskytnout doplatek na bydlení (s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům), i v případě, že příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

Mimořádná okamžitá pomoc

Je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit. Zákon stanoví šest takových situací:

1. Nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, ale v případě neposkytnutí pomoci osobě hrozí vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).
2. Postižení vážnou mimořádnou událostí (živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár apod.) Dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 51 150 Kč.
3. Nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje.
4. Nedostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.
5. Nedostatek prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.
6. Ohrožení sociálním vyloučením. Jde např. o situace osob vracejících se z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí. Dávku lze poskytnout až do výše 1000 Kč. V průběhu roku může být poskytnuta opakovaně, součet však nesmí překročit 4násobek částky životního minima jednotlivce, tj. maximálně částku 13 640 Kč.

Informace a žádosti

Řízení o přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi se zahajuje na základě písemné žádosti podané na předepsaném formuláři. Tyto formuláře, včetně potřebných příloh, jsou k dispozici v tištěné podobě na všech pobočkách Úřadu práce České republiky, v elektronické podobě je naleznete na internetové adrese www.mpsv.cz/web/cz/formulare.

K vyřízení žádosti je příslušná Krajská pobočka Úřadu práce České republiky podle místa Vašeho trvalého pobytu.

Nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi nelze přiznat zpětně, ale náleží od prvního dne kalendářního měsíce, v němž byla podána žádost, pokud v něm osoba zároveň splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku.

3.3. Příspěvek na automobil

Maximální výše příspěvku je 200 000 Kč. Posuzuje se zdravotní stav žadatele, výše příjmu žadatele a společně posuzovaných osob. Nárok na příspěvek mají osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí anebo osoby s těžkou nebo hlubokou mentální retardací. Další podmínkou je, že hendikepovaná osoba se opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a je schopna řídit, nebo být vozidlem převážena. Příspěvek mohou dostat osoby starší tří let. U dětí žádají jejich rodiče (zákonní zástupci). O příspěvek je možné požádat jednou za sedm let.

Od 1. 3. 2020 příspěvek ve výši 200 000 Kč dostane ten, jehož měsíční příjem je nižší nebo roven šestnáctinásobku životního minima.

Výpočet: www.kurzy.cz/kalkulacka/prispevek-na-auto-2020/

Za příjem je považován: příjem zaměstnance, příjem OSVČ, příjem z invalidního/starobního důchodu, příjem z nájmu, dávky nemocenského pojištění, podpora v nezaměstnanosti, výživné, vybrané dávky státní sociální podpory (přídavky na děti, rodičovský příspěvek), příspěvek na živobytí.

Za příjem se nepovažuje: příspěvek na péči (příjemcem je klient), příjem z příspěvku na péči, pokud ho pobírá fyzická osoba z okruhu společně posuzovaných osob (pečující rodinný příslušník), náhrady škody, nadační příspěvky, stipendia, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku.

Pro žádost o příspěvek na auto je nutné vyplnit Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku a to na kontaktním pracovišti Úřadu práce dle místa trvalého pobytu žadatele. Na konci žádosti je uvedeno, co všechno musí žadatel doložit. Žadatel také vyplní Doklad o výši čtvrtletního příjmu - příspěvek na zvláštní pomůcku. Oba dokumenty naleznete na stránkách MPSV: www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-prispevek-na-zvlastni-pomucku.

Pokud Úřad práce žadatele písemně zkontaktuje s Vyrozuměním o přerušení řízení - je to informace pro žadatele, že lékařská posudková komise (LPK) sbírá kompletní podklady o zdravotním stavu žadatele - proto je důležité, aby měl praktický lékař u sebe veškerou zdravotní dokumentaci žadatele, včetně dokumentace od specialistů. Na vyrozumění o přerušení řízení nereagujte.

Po schválení příspěvku se začíná odpočítávat tříměsíční lhůta pro využití příspěvku. Úřad práce může lhůtu prodloužit např., pokud si hendikepovaný kupuje speciálně upravené vozidlo, nebo čeká na rozhodnutí dalších dárců. V případě úpravy auta na ruční ovládání nebo nakládání vozíku lze použít i další příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky ve výši až 350 000 Kč s deseti procentní spoluúčastí žadatele.

V případě zamítnutí příspěvku máte právo se do 15ti dnů od obdržení rozhodnutí odvolat na úřad práce. Odvolání nemá standardizovanou podobu. Stačí napsat, že se odvoláváte proti rozhodnutí, např. protože syn není schopen používat veřejné hromadné prostředky. Případně požádat o pomoc NRZP: <https://nrzp.cz/>

3.4. Příspěvek na péči do 18 let

Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat.

Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: **mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost** (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let).

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.):

- Zákonný zástupce nezletilé osoby, jejíž nepříznivý zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné fyzické či právnické osoby.
- Pokud je nezletilá osoba, jejíž nepříznivý zdravotní stav vyžaduje pomoc, svěřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné fyzické osoby, zastupuje ji v řízení o příspěvku tato fyzická osoba.
- Využívá-li tato nezletilá osoba pobytové služby, doporučí Úřad práce České republiky této fyzické osobě nebo zákonnému zástupci, aby požádali o příspěvek. Pokud tak neučiní, zastupuje tuto osobu v řízení o příspěvku zařízení sociálních služeb.
- V případě, že osoba není schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu jednat samostatně a nemá svého zástupce, je ustanoven opatrovník pro řízení, a to na základě lékařského posudku ošetřujícího lékaře.

Řízení o příspěvku na péči

Řízení o přiznání příspěvku na péči se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu předepsaném ministerstvem (žádosti jsou k dispozici na kontaktních pracovištích krajských poboček Úřadu práce nebo na Portálu MPSV v sekci Formuláře). Žádost se podává na kontaktním pracovišti krajské pobočky Úřadu práce, v místě trvalého pobytu žadatele o příspěvek.

Po podání žádosti provede Krajská pobočka Úřadu práce (sociální pracovník) pro účely rozhodování o příspěvku nejprve sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí. Následně krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby. Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Na základě tohoto posudku pak krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o tom, zda se příspěvek na péči přiznává a v jakém stupni závislosti či nikoliv. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat. Odvolání se podává prostřednictvím úřadu, který napadené rozhodnutí vydal, o odvolání pak rozhoduje MPSV.

Výplata příspěvku na péči

Příspěvek na péči se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží. Příspěvek na péči vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o příspěvku. Příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem nebo poštovním poukazem.

Výše příspěvku pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc

3300 Kč jde-li o **stupeň I** (lehká závislost),

6600 Kč jde-li o **stupeň II** (středně těžká závislost),

9 900 Kč jde-li o **stupeň III** (těžká závislost), pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu,

13 900 Kč jde-li o **stupeň III** (těžká závislost), v ostatních případech.

13200 Kč jde-li o **stupeň IV** (úplná závislost), pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu,

19200 Kč jde-li o **stupeň IV** (úplná závislost), v ostatních případech.

Obecné informace, informace o způsobu podání žádosti, informace o výši příspěvku a výplatě najdete na adrese:

www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci

Informace o průběhu řízení na adrese:

www.prispevek-na-peci.cz/zadost-o-prispevek-na-peci.html

Bližší informace včetně lhůt na adrese:

pcfenix.cz/prubeh-podani-a-schvalovani-zadosti-o-prispevky-a-prukaz-ozp-od-a-do-z/

3.4. Příspěvek na péči nad 18 let

Je poskytován osobám, které jsou závislé na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb. Žádost se podává na Úřad Práce (kontaktní místo dle trvalého bydliště žadatele). Příspěvek primárně slouží k zaplacení péče, pomoci a podpory. Z příspěvku se také mohou platit sociální služby.

VÝŠE PŘÍSPĚVKU NA PÉČI - Výše příspěvku je vyplácena za každý kalendářní měsíc.

880 Kč jde-li o **stupeň I** (lehká závislost),

4400 Kč jde-li o **stupeň II** (středně těžká závislost),

8 800 Kč jde-li o **stupeň III** (těžká závislost), pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu,

12 800 Kč jde-li o **stupeň III** (těžká závislost), v ostatních případech.

13200 Kč jde-li o **stupeň IV** (úplná závislost), pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu,

19200 Kč jde-li o **stupeň IV** (úplná závislost), v ostatních případech.

Posuzované základní životní schopnosti

Posuzované základní schopnosti jsou více rozepsané zde:

www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci#vznik-naroku

Podle toho, kolik základních životních potřeb posuzovaná osoba nezvládá, se určuje stupeň závislosti a tedy i stupeň příspěvku na péči a to následujícím způsobem: 1. Stupeň - osoba není schopna zvládat 3 nebo 4 základní životní potřeby; 2. Stupeň - osoba není schopna zvládat 5 nebo 6 základních životních potřeb; 3. Stupeň - osoba není schopna zvládat 7 nebo 8 základních životních potřeb; 4. Stupeň - osoba není schopna zvládat

9 nebo 10 základních životních potřeb.

Více informací naleznete na stránce: www.uradprace.cz/prispevek-na-peci

Žádost o PNP: www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-prispevek-na-peci

Odvolání: Pokud nebyl příspěvek na péči přiznán, příspěvek byl odebrán nebo byl přiznán v jiné výši než by odpovídala současnému zdravotnímu stavu lze možné na ÚP podat do 15 dní od dne doručení rozhodnutí odvolání.

Žádost o zvýšení PNP: www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zvyseni-prispevku

Návrh na změnu výše PNP: www.mpsv.cz/web/cz/-/navrh-na-zmenu-vyse-priznaneho-prispevku-na-peci

3.6. Invalidní důchod (ID)

ID je jedním z druhů důchodů českého důchodového systému. Žádost o ID podává žadatel/zmocnitel na Okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ) dle trvalého bydliště žadatele.

ID je přiznán osobě, která je mladší jak 65 let a u které byl prokázán pokles pracovní schopnosti o nejméně 35% z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či pracovního úrazu. Dle zákona se rozlišují 3 stupně invalidity, které určuje míra poklesu pracovní schopnosti: o 35% - 49% = invalidita 1. Stupně; o 50% - 69% = invalidita 2. Stupně; o 70% a více = invalidita 3. Stupně. Míru poklesu pracovní schopnosti určuje posudkový lékař České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) na základě doložených lékařských zpráv (lékařské zprávy dodává žadatel o ID či ošetřující lékař dítěte s postižením). Následně bude posudkovým lékařem svolána posudková komise, která Vás či Vaše dítě vyzve k osobní návštěvě.

Invalidní důchod „z mládí“

Určitý typ ID, o který žádají lidé po dovršení 18 let věku (kteří mají vrozené postižení). Je možné jej přiznat pouze ve 3. stupni invalidity. Podmínkou je podání žádost před nástupem na střední /praktickou školu (tedy před započítáním potřebné doby pojištění pro běžný typ ID). Pokud není ID „z mládí“ přiznán, je možné žádat o běžný typ ID, který je přiznáván i v jiném stupni. Avšak žádost je možné podat až po splnění potřebné doby pojištění.

Invalidní důchod běžného typu

Podmínku pro přiznání běžného ID je splněná doba povinného pojištění (sociálního pojištění), do které se kromě jiného započítává pracovní poměr či středoškolské studium (zahrnující též jednoletou, dvouletou i tříletou školu praktickou). Je přiznán dle míry postižení osoby, která o něj žádá a může být přiznán v 1., 2. i 3. stupni invalidity. Potřebná doba sociálního pojištění je odvislá od věku žadatele: www.cssz.cz/web/cz/doba-pojisteni

Výše invalidního důchodu - Výše ID je odvislá od průměrné měsíční mzdy a od ustanoveného stupně invalidity. U ID „z mládí“ je výše stanovená dle speciálního výpočtu.

Jaké dokumenty k vyřízení žádosti potřebuji?

www.cssz.cz/web/cz/invalidni-duchod

3.7. Omezení svéprávnosti

Omezení ve vztahu k některým právním jednáním, které jsou vymezeny rozsudkem.

- Návrh se podává k **okresnímu soudu** dle trvalého bydliště osoby, které mají být práva omezeny,
- náklady na jednání o svéprávnost nese stát,
- **žádost podává osoba sama nebo osoba, která se chce stát opatrovníkem,**
- pro rozsudek musí být vypracován znalecký posudek z oboru psychiatrie. Znalce ustanovuje soud, náklady hradí stát. Znalecký posudek nemůže být jediným důkazem, vhodné doložit např. Individuální plány, zprávy o spolupráci se soc. službou,
- k omezení svéprávnosti lze přistoupit až v případě, že přiměřené ochrany os. nelze dosáhnout jinými prostředky. Hrozba újmy musí být závažná a reálná (ne hypotetická), posuzuje se kde os. žije, s kým, kdy .....
- přezkum omezení svéprávnosti 1x za 3 roky, soud může vydat omezení svéprávnosti i na kratší dobu (např. na 6 měsíců) – nejdéle na 3 roky,
- pokud hrozí závažná újma, než soud rozhodne, může soud stanovit po dobu řízení třetí osobu, která bude např. pověřena správou majetku...než bude pravomocně skončeno řízení o svéprávnosti,
- omezení svéprávnosti nezabavuje osobu samostatně jednat v běžných záležitostech každodenního života např. nákup potravin, kulturní a spol. potřeby, vyřízení pošty...).

Jiné varianty

Opatrovnictví bez omezení svéprávnosti

- Os. nezvládá spravovat své náležitosti sama nebo nezvládá spravovat žádné záležitosti sama (může někde něco opomenout – výhodné např. při vyřizování soc. dávek, žadatel o soc. službu ...), ale nehrozí mu závažná újma,
- os. má tedy opatrovníka, který může ve vymezených záležitostech jednat za něj,
- pro tuto formu není nutné omezení svéprávnosti,
- soud určuje rozsah působnosti.

Nápomoc při rozhodování = Smlouva o nápomoci

- Os. si zvolí podpůrce, který mu pomáhá rozhodovat; asistuje mu, ale jinak si vše os. rozhoduje sama; podpůrce je jen aktivní při asistovaném rozhodování, tj. je přítomen např. při právních jednáních a je nápomocen radami (např. při vyřizování soc. dávek, důchodu, jednání s bankou...),
- smlouva se uzavírá před soudem – vhodné je ji mít připravenou předem; může být schválena jen na návrh podporovaného nebo podpůrce,
- ve smlouvě se určuje rozsah podpory.

Zastoupení členem domácnosti

- Obdobné jako plná moc (u zastoupení o tom rozhoduje soud), ale má hodně společného i s opatrovnictvím (je zde omezenější okruh osob než u opatrovnictví),
- může jim být potomek, předek, sourozenec, manžel, partner, další osoba, která s ním žije více jak 3 roky ve společné domácnosti,
- vhodné pro obvyklé záležitosti (např. prodej nemovitosti tímto způsobem nejde – zde se stanoví opatrovník ad hoc na jednorázovou věc).

3.8. Sociální služby, které by mohly být potřebné

Osobní asistence

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje. Služba je zpoplatněna a platí si jí sám klient.

Organizace poskytující osobní asistenci v Pardubickém kraji:

- Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s.
- Česká abilympijská asociace, z.s., Pardubice
- HEWER - osobní asistence pro Pardubický kraj
- Charitní služba osobní asistence na Pardubicku

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek.

Novým typem odlehčovací služby v ČR je Homesharing - pobytová komunitní služba, kdy je o dítě se zdravotním postižením pečováno v domácnostech hostitelských rodin, a to formou trávení delšího časového úseku s možností přespání dítěte (víkend). V současné době tuto službu v rámci pilotních projektů nabízí Rodinné Integrační Centrum pro Pardubický kraj a spolek Naděje pro děti úplňku pro Prahu a Středočeský kraj.

Centra denních služeb

V centrech denních služeb se poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Organizace poskytující denní služby v Pardubickém kraji:

- Centrum denních služeb Další cesta, Choltice
- Světlanka-centrum denních služeb, Svitavy
- Denní centrum Most do života, Pardubice
- Domov pod hradem Žampach
- Domov sociálních služeb Slatiňany
- Denní stacionáře

Denní stacionář

Denní stacionář je určen dětem nebo dospělým lidem se zdravotním postižením (mentálním, kombinovaným i s autismem), kteří potřebují přes den asistenci pracovníků. Klienti se věnují různým zájmovým a volnočasovým aktivitám (keramika, vaření, vycházky...). Odpoledne klient odchází domů; některé stacionáře mohou zajistit dopravu; do stacionáře na rozdíl od centra denních služeb dochází klient pravidelně.

Organizace zajišťující služby denního stacionáře v Pardubickém kraji:

- Denní stacionář Berenika - Vysoké Mýto, o.p.s.
- Denní stacionář Pohoda, Chrudim
- Domov sociálních služeb, Slatiňany
- Denní stacionář Domeček, Moravská Třebová
- MIREA denní stacionář, o.p.s., Pardubice
- Denní stacionář, Litomyšl
- Denní stacionář, Polička
- Denní stacionář Slunečnice, Pardubice
- Denní stacionář SVÍTÁNÍ, Pardubice

Týdenní stacionáře

Týdenní stacionář je určen pro seniory, pro osoby s demencí a pro osoby se zdravotním postižením, kteří nemohou být sami doma. V zařízení jsou ubytovaní od pondělí do pátku a víkendy tráví ve svém domácím prostředí. Spolu s pracovníky se zde věnují různým aktivitám dle vlastního výběru a dovedností (společenské hry, ruční práce apod.).

Organizace poskytující služby týdenního stacionáře:

- Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí - týdenní stacionář
- Týdenní stacionář, Česká Třebová

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují pomoc a podporu osobám v nepříznivé sociální situaci, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž životní situace nemůže být řešena členy rodiny a nemůže být zajištěna za pomoci terénních či ambulantních sociálních služeb.

Organizace poskytující služby domovů pro osoby se zdravotním postižením:

- Domov na rozcestí Svitavy - DOZP
- Domov na zámku Bystré - DOZP, Polička
- Domov pod hradem Žampach, Žampach
- Domov pod Kuňkou, Pardubice
- Domov Slatiňany
- Domov u studánky, Anenská studánka, Lanškroun
- Domov Simeon, Horní Jelení

Další sociální služby a jejich poskytovatele ve Vašem okolí naleznete v Registru poskytovatelů sociálních služeb:

iregistr.mpsv.cz/socreg/hledani_sluzby.do?SUBSESSION_ID=1589966757166_1.

3.9. Úprava pracovní doby při péči o dítě

Ustanovení § 241 zákona 262/2006 Sb., Zákoník práce, stanovuje povinnost zaměstnavatelů přihlížet při zařazování zaměstnanců do směn k potřebám zaměstnankyň a zaměstnanců pečujících o děti.

Zaměstnavatel má povinnost vyhovět žádosti o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu pracovní doby požádá-li o to:

- zaměstnanec/zaměstnankyně pečující o dítě mladší 15 let,
- těhotná zaměstnankyně,
- zaměstnanec/zaměstnankyně pečující dlouhodobě o osobu považující se na základě zvláštního právního předpisu za osobu závislou na pomoci jiné osoby (tzv. II., III. nebo IV. stupni závislosti).

Kratší pracovní doba se sjednává již v pracovní smlouvě nebo písemným dodatkem k pracovní smlouvě. S kratší pracovní dobou se také snižuje mzda zaměstnavatele, nároky na přestávky či přesčasy.

Zaměstnavatel nemá povinnost žádosti zaměstnanců vyhovět jedině v případě, že by mu v tom bránily vážné provozní důvody. Vážné provozní důvody nejsou zákoníkem práce definovány, posuzovalo by se, jak vážným zásah do provozu zaměstnavatele by představovala skutečnost, že vám kratší pracovní dobu (nebo její jinou úpravu) povolil. Vždy se tedy posuzuje konkrétní pracovní pozice konkrétního zaměstnance v souvislosti s provozem zaměstnavatele. Jestliže by zaměstnavatel úpravu pracovní doby odmítl, musí být připraven zdůvodnit a prokázat, v čem tyto vážné provozní důvody spočívaly.

4. Kontakty, které se mohou hodit

Diagnózu autismus může stanovit pouze psychiatr nebo klinický psycholog, v této kategorii bychom Vám rádi předali kontakty na potřebné lékaře v Pardubickém kraji, dále přidáváme seznam kontaktů na klinické logopedy a nadační fondy, neboť ty mohou být velkou pomocí při získávání pomůcek pro Vaše dítě s autismem.

Dětská a dorostová psychiatrie:

MUDr. Eva Miklasová	469 638 944	Chrudim
MUDr. Hanušová	495 833 783, 495 833 823	Hradec Králové
MUDr. Eva Rozsivalová	583 219 713	Šumperk
MUDr. Helena Štěpánová	583 219 713	Šumperk
MUDr. Eva Čápová	466 611 422	Pardubice
MUDr. Ivo Kunst	603 460 700	Ústí nad Orlicí
MUDr. Emil Herr	469 311 286	Hlinsko
MUDr. Věra Ruferová	604 284 225	Rychnov nad Kněžnou

Klinická psychologie:

Mgr. Oldřich Ďurech,

Mgr. Markéta Ďurechová,

PhDr. Radoslava Švarcová 739 276 444 Pardubice

PhDr. Jiří Pavlát 608 444 178 Žamberk

PhDr. Marta Kovářová	469 623 782	Chrudim
Mgr. Libor Troneček	603 349 409	Svitavy
PhDr. Konečná Dagmar	737 106 922	Zábřeh
PhDr. Blanka Pöslová	702 406 103	Pardubice
Mgr. Alexandra Bokůvková	733 724 543	Pardubice
Dětské centrum	461 541 970	Svitavy
Klinická logopedie:		
Mgr. Hana Kostecká	603 765 245	Hlinsko
Mgr. Pavlína Seifertová	775 953 561	Hlinsko
	776 372 825	Ústí nad Orlicí
	776 003 370	Vysoké Mýto
PaedDr. Zdeňka Valešová	469 620 413	Chrudim
Mgr. Petra Malíková	775 130 244	Luže Košumberk
Mgr. Tereza Horáková	466 015 329	Pardubice
PaedDr. Milena Zelenková	464 007 691	Pardubice
Mgr. Romana Vašáková	466 009 434	Pardubice
Mgr. Pavla Hlavničková	607 659 865	Pardubice
Mgr. Tereza Soldánová	469 648 518	Luže Košumberk
Mgr. Světlá Koubková	774 321 021	Pardubice
Mgr. Petra Šimerdová	608 556 885	Česká Třebová
	739 858 506	Lanškroun
Mgr. Šárka Pilská	604 531 604	Jablunné nad Orlicí
Mgr. Petra Hejlová	733 175 018	Žamberk
Mgr. Kateřina Fritzlová	605 528 284	Žamberk
Mgr. Daniela Pecháčková	728 729 919	Litomyšl
PhDr. Kamila Finkesová	607 586 640	Jevíčko
	461 352 294	Moravská Třebová
Mgr. Věra Janoušková	608 309 408	Polička
Mgr. Marie Mrázková	604 839 345	Svitavy
Mgr. Věra Janoušková	461 569 133	Svitavy

Nadační fondy

Žádat o finanční pomoc může kdokoli a téměř na cokoli. Každá nadace je zaměřená na jinou cílovou skupinu. Jedním z hlavních kritérií bývá podmínka, že na požadovanou věc nepřispívá pojišťovna. Každá nadace má podmínky trochu odlišné. Mezi nejčastější předměty žádostí v rodinách dětí s PAS patří relaxační a edukativní pomůcky, počítače, tablety, iPady a může se jednat také o nehmotné věci jako např. asistence. Obecně je většinou k žádosti potřeba přiložit popis vybrané pomůcky, zprávu o zdravotním stavu dítěte a doložení o příjmech rodiny. Více informací k podávání žádostí naleznete na internetových stránkách jednotlivých nadací:

www.dotaceonline.cz/neziskovky.html?res=9&filter_submit=1.

Seznam zkratk:

- PAS** - poruchy autistického spektra,
- MŠMT** - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- MPSV** - Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- MZ** - Ministerstvo zdravotnictví,
- ŠPZ** - školská poradenská zařízení,
- SPC** - speciálně-pedagogické centrum,
- PPP** - pedagogicko-psychologická poradna,
- OZP** - osoba se zdravotním postižením,
- PNP** - příspěvek na péči,
- ÚP** - Úřad práce,
- OSSZ** - Okresní správa sociálního zabezpečení,
- ČSSZ** - Česká správa sociálního zabezpečení.